

Dnro TRE:4429/00.01.03/2023, Kaupunginhallitus 18.9.2023, täydennetty kokouksessa

Tampereen kaupungin lausunto koskien Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen verkostoja koskevia suunnitelmia

Tampereen kaupunki pitää hyvänä, että vastaanotto- ja sosiaalipalvelujen palveluverkon suunnittelussa on tunnistettu ja esitetään vahvistettavaksi monikanavaisia palveluita, sote-asevilla tapahtuvan vastaanoton ohella digitaalisia ja liikkuvia sekä kotiin vietäviä palveluja.

Sote- ja pelastustoimen uudistuksessa tilojen vuokrasopimukset ja kaupungin taseessa olevien tilojen hallinta siirtyivät vuoden 2023 alusta Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Kaupungin omistamien tilojen osalta tahtotilana on edelleen irtautua sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen käytössä olevien kiinteistöistä ja niiden investointivastuusta myymällä ne markkinoilla toimiville, vuokrausta harjoittaville yrityksille tai hyvinvointialueelle.

Voimaanpanolain mukaisesti laissa määritellyn siirtymäajan jälkeen myös kunta toimii markkinoilla ja sosiaali- ja terveyspalveluiden käytössä olevat kiinteistöt tulee edellytysten täytyessä joko myydä tai yhtiöittää siirtymäaikana.

Hyvinvointialueen toimitila- ja palvelupuolen valmistelun tulee kaikissa palveluverkkoselvityksissään huomioida olemassa olevien, siirtyneiden toimitilojen vuokrasopimukset, joista hyvinvointialueen ei ole mahdollista siirtymäaikana vuosina 2023-2026 irtaantua. Lisäksi hyvinvointialueen palveluverkossa säilyvistä, vielä Tampereen kaupungin omistuksessa olevista rakennuksista/tiloista, tulisi viipymättä tehdä pitkäaikaiset vuokrasopimukset, jotta kaupunki pystyy joko irtautumaan tai yhtiöittämään omistuksensa siirtymäaikana.

Tampereen näkemyksen mukaan vuokraavan yksikön resursseja hyvinvointialueella tulisi ainakin väliaikaisesti vahvistaa, jotta myös kunnille jää riittävästi aikaa valmistella ja toimeenpanna lain edellyttämät myynnit ja yhtiöittämiset. Näin menetellen hyvinvointialue myös varmistaa palveluverkossaan säilyvien tilojen ja kiinteistöjen kehittämismahdollisuudet palvelutoiminnan edellyttämällä tavalla yhdessä uuden omistajan kanssa.

Jatkossa jäljelle jäävät toimipisteet palvelevat aiempaa laajempaa alue- ja väestöpohjaa. Tampereen kaupungin väestösuunnitteen mukaan väestökasvun odotetaan jatkuvan voimakkaana aina suunnitteen loppuun, vuoteen 2040 asti, jolloin tamperelaisia olisi noin 300 000.

Jotta palveluiden riittävyys (suljettavien toimipisteiden vaikutus ja väestönkasvu) voidaan turvata myös tulevaisuudessa, jäljelle jäävien toimipisteiden osalta on varmistuttava toimipisteiden tilojen ja henkilöstön riittävydestä. Sekä

Tampereella että muualla Pirkanmaalla, etenkin ikäihmisten (75+) määrän ennakoidaan kasvavan huomattavasti vuoteen 2040 mennessä. Kasvavan palvelutarpeen lisäksi on kiinnitettävä erityistä huomiota palveluiden saavutettavuuteen ja monikanavaisuuteen alueilla, joissa joukkoliikenneyhteydet ovat heikot tai niitä ei ole.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että liikkuvien ja digitaalisten palvelujen toimivuus ja vaikutukset tamperelaisten arkeen arvioidaan erityisesti niillä alueilla, joilla palvelujen saavutettavuus joukkoliikenteellä on heikko ja matkat nykyisiin palveluihin ovat pitkät. Tampereen osalta tämä koskettaa erityisesti Kämnniemen terveysasemaa. Kun palveluverkkoa muutetaan, olisi hyvä tietää nykyistä paremmin etukäteen korvaavien palveluiden konkreettisista suunnitelmista, eli mitä asukkaat saavat tilalle.

Joukkoliikenneyhteydet tulee huomioida ratkaisuja mietittäessä ja varmistaa niiden säilyminen, mikä liittyy myös Kaukajärven terveysasemaa koskevaan suunnitelmaan siirtää palvelut Hervantaan.

Lisäksi palveluverkon jatkotyöstössä on tarpeen kiinnittää huomiota muutosten vaikutuksiin alueellisiin hyvinvointieroihin ja segregatioon koko hyvinvointialueen tason ohessa myös Tampereen sisäisesti.

Tampereen kaupunki pitää tärkeänä, että palveluverkon suunnittelua tehdään yhteistyössä kuntien kanssa ja että palvelujen tarjoaminen kunnissa ja alueilla perustuu palvelutarpeisiin. Esimerkiksi Mehiläinen Hervanta ja Mehiläinen Keskusta toimipisteiden sekä tulevien uudiskohteiden (esim. Kauppi, Hiedanranta) osalta on tärkeää, että väestökehityksestä ja -ennusteista käydään vuosittain keskustelua, jotta tamperelaisten palvelutarpeisiin vastataan mahdollisimman hyvin vastaanottopalveluilla. Lisäksi keskuskaupungin asukkaiden haasteet ja palvelutarpeet voivat olla erilaiset verrattuna Pirkanmaan muihin kuntiin, esimerkiksi asunnottomuus ja päihteet.

Hyvinvointialueen palveluiden verkoston kehittämisen yleiset periaatteet ovat hyvät ja kannatettavat. Tampere on kuitenkin huolissaan palveluiden riittävydestä tilanteessa, jossa väestö sekä kasvaa että ikääntyy ja Tampereella sijaitsevista toimipisteistä pitäisi pystyä turvaamaan palvelut nykyistä laajemmalle alueelle.

